

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਐਮ.ਐਲ. ਵਰਮਾ, ਜੇ.

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ERS, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1972 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 1845

24 ਜੁਲਾਈ 1974 ਈ.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948— ਸੈਕਸ਼ਨ 42—ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1949— ਨਿਯਮ 18— ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ' ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ—ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ—ਕੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ—ਹਾਈ-ਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਨੋਟਿਸ—ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 18 ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਵਿਭਾਜਨ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਇੱਛੁਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਉਸੇ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੱਜੇ-ਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਇਟ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 31, 1971 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਏ') ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਕੇ.

ਏ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂ ਸ.

ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

ਪੀਐਸ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

ਜਜਮੈਟ

'-----'

ਵਰਮਾ, ਜੇ.—ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 2293 ਵਿੱਚ, ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਿਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

2. ਸਾਲ 1954 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ-ਮੋਹੀ ਖੁਰਦ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਲ 1967 ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਨ, ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲੀ ਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ

Kartar Singh and others v. Punjab State and others (Verma, J.)

ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ) ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਤਸਦੀਕ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਉਕਤ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਕੇ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉੱਥੇ ਹੀ, ਏਕੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1972 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਪਗਨੇਡ ਆਰਡਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਅਸਲ ਭਰਾ ਹਨ, ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ **ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਡਰ, ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ**, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ (ਇਪਗਨੇਡ ਆਰਡਰ) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ **ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ** :-

- (1) ਕਿ ਇਪਗਨੇਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (2) ਇਹ ਕਿ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬੁੱਧੂ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- <3) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਇਕ 8) ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ (ਰਤਨ ਸਿੰਘ) ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ
- (4) ਇਹ ਕਿ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

3. ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਸਟੇਟ ਪੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੇਤੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ **ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ** ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ

ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਸਹੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1970 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਵੀਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸੋਧ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

4. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਅਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਪਟੇਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ: -

- (a) ਕਿ 1 ਅਪਰੈਲ 1971 ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਸਮੇਂ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ;
- (b) ਇਹ ਕਿ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੁੱਧੂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ
- (c) ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਜੋਹਰੀ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1), ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ (4) ਮੀ

Kariar Singh and others ^: Punjab State and others (Verma, J.)

ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਨੂੰ ਸੱਜੇ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਯਮ, 1949, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ, ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ, ਫਿਰ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ **ਭਗਤ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਜੁਲੰਡਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ** (2) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ, ਜਦੋਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਈਟ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਤਸਦੀਕ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 28 ਨਵੰਬਰ 1969 ਨੂੰ ਭਾਵ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਨੂੰ, ਭਾਵ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971 ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਯਮ 18 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ, ਕਿ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੁੱਧੂ ਸੱਜੇ-ਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਚਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਬੁੱਧੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੁੱਧੂ) ਦੇ ਸਨ। ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਹੈ ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਬੁੱਧੂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੀਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੁੱਧੂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹਰੇਕ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1970 ਨੂੰ ਸੋਧ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਬੁੱਧੂ ਜਾਂ ਘਟੋ-ਘਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਬੁੱਧੂ ਜਾਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਆਈ

8. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਵਿਭਾਜਨ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਉਲਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

Kartar Singh and others v. Punjab State and others (Verma, J.)

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਸਿਵਾਏ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਸਕੀਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵੰਡਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਉਸੇ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਸਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਕੰਸਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਹਰੇਕ ਹੱਕਦਾਰ) ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਸ. ਉਸਨੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, 1970. ਮਾਮਲਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਵੰਬਰ, 1971 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 40 ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੰਸਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ

ਸਹੀ ਹੋਣ ਲਈ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਉਨ੍ਹਾਂ 40 ਹੱਕ ਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ, ਜੋ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ। ਨੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 8) ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਸਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਭਗਵਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਸਾਂਝੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਗਵਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ , ਜਦੋਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 12 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ।

9. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਸੀ, ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਮਪਿਊਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਹੈ

Kartar Singh and others v. Punjab State and others (Verma, J.)

- ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਕਾਫੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵ, ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੱਜਾ-ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਲਈ, ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਜੇ-ਧਾਰਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਨ, 110 ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਛੁਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਹਾਇਕ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਸੀ। **ਮੱਲ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ**, (4) ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਫਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ

(4) 1969 ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 114.

ਮੈਂਗੋ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (5) ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ, ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਗੋ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੌਹਰੀ ਮੱਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੱਸ ਇਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਟੌਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ। ਸਗੋਂ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰਾਈਟ-ਹੋਲਡਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਚ। ਦੂਜਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਹੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਪਟੇਡ ਆਰਡਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਯੋਗਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਦਿ (ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ ਅਤੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਬੀ ਐਸ.ਜੀ

ਡੀ.ਐਸ.ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.

ਮਨੀ ਰਾਮ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 4429.

1 ਅਗਸਤ 1974 ਈ.

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ (1894 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 9(3)—ਐਕਵਾਇਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ—ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ—ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲਤਾ—ਕੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕਾਬਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇ ਜੋ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ, ਅਵਾਰਡ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਬਜ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ > ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 25 ਅਗਸਤ, 1972 ਅਤੇ 22 ਨਵੰਬਰ, 1972 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਰ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ